

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**National University
"KYIV-MOHYLA ACADEMY"**

Political Science Department
Jean Monnet Chair "Integration as security"

Course Syllabus

European Studies

Bachelor Program "International relations, regional studies and social
communications"

Prof. Gnatiuk M.M.

Jean Monnet Project number 587633-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-CHAIR

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Kyiv -2019

COURSE OVERVIEW

3 семестр,
обсяг годин 150,
з них:
лекційних – 24,
семінарських/ практичних – 26,
самостійної роботи – 100,

годин на тиждень – 4,
кількість кредитів – 5,
форма контролю – іспит

АНОТАЦІЯ

Метою курсу є ознайомлення студентів із європейським виміром міжнародних відносин. Європейську інтеграцію можна розглядати як історію успіху. Протягом останніх декількох десятиліть Європейський Союз забезпечив мир, процвітання і безпрецедентний рівень захисту прав. Цей курс є вступним компонентом, орієнтованим на студентів бакалаврської програми «міжнародні відносини», які вже мають базові знання міжнародного політичного контексту і потребують обізнаності в європейських регіональних відносинах. Перша частина курсу зосереджується на розвитку європейської інтеграції, інтересах та позиціях ключових гравців, приділяючи основну увагу рушійним силам інтеграції. Друга частина присвячена внутрішній побудові ЄС. Курс стосуватиметься внутрішньої організації Союзу, його компетенції, законодавчих процедур та вироблення політики.

УМОВИ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

з навчальної дисципліни

«Європейські студії»

Робота в семестрі – 70
Екзамен/Залік – 30
Разом – 100

Види робіт/ форми контролю	Кількість занять	Максимум балів за заняття / Умови	Разом
1. семінарські заняття	13		50
2. письмова робота	2		20
3. екзамен (усний)	2		30
Разом			100

Мінімальна кількість набраних упродовж семестру балів для допуску до іспиту - 40

Лекції

- Тема 1.** Ідеї об'єднаної Європи та політична роль ЄС: рушійні сили та шляхи об'єднання.
2 год.
- Тема 2.** Підходи до концептуалізації Європейської інтеграції та ЄС як політичного актора.
2 год.
- Тема 3.** Значення примирення Німеччини та Франції механізми досягнення політичних цілей інтеграції
2 год.
- Тема 4.** Інституційна структура ЄС: між державним і міжнародним
2 год.
- Тема 5.** Інститути ЄС та їх роль в політичній системі
2 год.
- Тема 6.** Держави-члени як ключові гравці політичної системи ЄС
2 год.
- Тема 7.** Принципи діяльності та межі повноважень ЄС
2 год.
- Тема 8.** Спільні політики ЄС
2 год.
- Тема 9.** «United in diversity» як ключова регуляторна філософія
2 год.
- Тема 10.** Порядок прийняття законодавчих актів: етапи та процедури
2 год.
- Тема 11.** Бюджет і «власні ресурси ЄС – шляхи формування і відмінність від бюджетної політики держав
2 год.
- Тема 12.** Механізм впровадження прийнятих рішень в ЄС
2 год.

Семінарські (практичні)

Семінар 1. Європейська інтеграція та ЄС: рушійні сили та інтерпретації.

1. ЄС: політична природа та причини створення.
2. Інтеграційний процес в Європі та його значення для міжнародної системи.
3. Рушійні сили інтеграції.
4. Етапи інтеграції та ключові події розвитку ЄС.

Reading:

1. Introduction in The European Union: politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
2. Joschka Fischer, German Foreign Minister and Vice Chancellor 1998-2005, “Redefining the European Union: Why it Matters to the US”
<https://www.youtube.com/watch?v=XQymeNWpX8Q&list=PU9JPJoeQo9ohpzZUzEsU6Og&index=156>

Семінар 2. Підходи до пояснення інтеграційного процесу та ЄС

1. Проблема категоризації ЄС.
2. Інтеграція як процес: ключовий мотив і шляхи досягнення.

3. Спроби пояснення політичного результату інтеграції.

Reading:

3. What is the European Union? in *The European Union : politics and policies* / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
4. The Choice for Europe by Andrew Moravcsik in *The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration*. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb

Семінар 3. Створення перших інтеграційних утворень в Західній Європі

1. Ідеї європейської єдності та умови їх формування.
2. Економічні умови започаткування інтеграційного процесу.
3. Безпекові та геополітичні умови започаткування інтеграційного процесу.
4. Перші інтеграційні утворення: поразки та досягнення.

Reading:

1. Origins: The Road to Paris in *The European Union : politics and policies* / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
2. A Working Peace System by David Mitran In *The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration*. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
3. The Ventotene Manifesto by Altiero Spinelli and Ernesto Rossi In *The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration*. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
4. Winston S. Churchill. The Tragedy of Europe In *The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration*. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb

Семінар 4. Запровадження моделі поступової економічної інтеграції та створення спільного ринку

1. Перші кроки поступової економічної інтеграції та Римські угоди 1957 р.
2. Успіхи та проблеми діяльності спільних інтеграційних структур в 1960-і рр.
3. Перші розширення (1960-1986 рр.).
4. Економічний та монетарний союз (1969-1993 рр.)
5. Завершення створення спільного ринку.

Reading:

1. Emergence: To the Single Market and Beyond in *The European Union : politics and policies* / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
2. The Theory of Economic Integration: An Introduction by Bela Balassa In *The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration*. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
3. Charles de Gaulle A Concert of European States In *The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration*. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb.
4. Margaret Thatcher - Speech to the College of Europe ("The Bruges Speech")// https://www.youtube.com/watch?v=D_XsSnivgNg

Семінар 5-6. Розвиток європейська інтеграція в постбіполярний період.

1. Розвиток ідеї політичної інтеграції та створення ЄС.
2. Запровадження спільної валюти «євро».
3. Зміни до установчої угоди: Амстердам та Ніца.

4. Розширення на Схід.
5. Лісабонська Угода та сучасні виклики.

Reading:

1. Consolidation and Crises: Maastricht, Lisbon, and the Eurozone in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
2. Jacques Delors Necessary Union In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb.
3. Presidency Conclusions, Copenhagen European Council 1993, // http://www.europarl.europa.eu/enlargement/ec/pdf/cop_en.pdf

Семінар 7. Інститути ЄС та їх роль в політичній системі ЄС: ЄК та Парламент

1. Структура Європейської Комісії.
2. Функції ЄК.
3. Структура ЄП та політичні групи.
4. Повноваження Європейського парламенту

Reading:

1. The European Commission in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
2. The European Parliament in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.

Семінар 8. Інститути ЄС та їх роль в політичній системі ЄС: Рада та Суд Справедливості

1. Конфігурації Рада ЄС та ключові інститути та складові.
2. Повноваження Ради в виробленні політик ЄС.
3. Місце Європейської Ради в системі прийняття рішень ЄС.
4. Склад та структура Суду Справедливості.
5. Місце Суду Справедливості в політичній та правовій системі ЄС.

Reading:

1. The Council of the European Union in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
2. The European Council, the European Central Bank, and Other Institutions in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
3. The Court of Justice of the European Union in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.

Семінар 9. Вироблення політики та бюджет ЄС

1. Етапи вироблення політики.
2. Механізм впровадження прийнятих рішень в ЄС.
3. «Власні ресурси ЄС»: шляхи формування і відмінність від бюджетної політики держав.
4. Основи напрямки і принципи витрат бюджету ЄС.

Reading:

1. Public Policy and the Budget of the EU in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
2. How the EU budget works // https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/how-it-works_en

Семінар 10. Спільний ринок та економічні політики ЄС

1. Створення спільного ринку ЄС та соціально-економічні наслідки.
2. Монетарна політика ЄС.
3. Політика конкуренції.

Reading:

1. Economic Policy and the Single Market in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
2. Single market factsheet (2018) // <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6ee5fa6b-95fd-11e8-8bc1-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-78276340>
3. EU competition policy in action // <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b11a5d15-c5ca-11e7-9b01-01aa75ed71a1>

Семінар 11-12. Внутрішні політики ЄС (спільна компетенція)

1. Політика згуртування
2. Соціальна політика
3. Сільськогосподарська політика
4. Юстиція та внутрішні справи
5. Енергетика

Reading:

1. Cohesion, Justice and Home Affairs, and Other Internal Policies in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
2. Agriculture and environmental Policy in in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
3. Cohesion policy : powering ahead to a smarter future // <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b580bbbd-9b7d-11e8-a408-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-85739129>
4. Employment and social developments in Europe (2018) // http://ec.europa.eu/employment_social/empl_portal/publications/Esde2018/index.html
5. EU energy in figures (2018) // <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/99fc30eb-c06d-11e8-9893-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-78277087>
6. The EU and the migration crisis // <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e9465e4f-b2e4-11e7-837e-01aa75ed71a1>

Семінар 13. Зовнішні зносини ЄС

1. Спільна зовнішня та безпекова політика
2. Торговельна політика ЄС.
3. Допомога з питань розвитку.
4. Відносини із країнами-сусідами.

Reading:

1. The EU and the World in The European Union : politics and policies / Jonathan Olsen, John McCormick. – 2017.
2. EU development and cooperation (2018) // <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/54e701cf-9aba-11e8-a408-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-77757252>

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Спільні і відмінні риси між ЄС та а) державою, б) міжнародною організацією, в) політичним союзом;
2. Ключові інститут ЄС та їх роль в політичній системі ЄС;
3. Організація влади в ЄС та відмінність від держав;
4. Особливості головування і прийняття рішень в ЄС;
5. Роль Європейського парламенту та фактори посилення його політичної ролі в майбутньому;
6. Ключові опори європейської інтеграції та роль створеного в 1993 ЄС;
7. Вплив Лісабонської угоди на політичну структуру ЄС;
8. Єврозона – національна і наднаціональна складова;
9. Держави-члени як ключові гравці політичної системи ЄС;
10. Політична і правова природа дій ЄС;
11. Принципи діяльності та межі повноважень ЄС;
12. Можливості діє ЄС в залежності від сфер політики та компетенцій;
13. Принцип субсидіарності як основа управлінської моделі;
14. Пріоритетні напрямки ЄІ для досягненні «миру» та «процвітання»;
15. Механізми побудови внутрішнього ринку;
16. «united in diversity» як ключова регуляторна філософія в ЄС;
17. Принципи формування політики за ключовими напрямками;
18. Порядок прийняття законодавчих актів: етапи та процедури;
19. Звичайна законодавча процедура;
20. Прийняття технічних рішень;
21. Механізм впровадження прийнятих рішень в ЄС;
22. Бюджет і «власні ресурси ЄС – шляхи формування і відмінність від бюджетної політики держав»;
23. Основи напрямки і принципи витрат бюджету ЄС

Список рекомендованої літератури:

Обов'язкова література

1. Understanding the European Union. A concise introduction. John McCormick
2. Дайнен, Десмонд. Дедалі міцніший союз. Курс європейської інтеграції. – К.: Видавництво «К.І.С.», 2006.

Додаткова література

1. The Schuman Plan (1950) and the European Coal and Steel Community (1951) in Martin Dedman. The Origins and Development of the European Union 1945-2008. A History of European Integration
2. The Ventotene Manifesto by Altiero Spinelli and Ernesto Rossi In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
3. The Tragedy of Europe by Winston S. Churchill In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb

4. A Concert of European States by Charles de Gaulle In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
 5. A Family of Nations by Margaret Thatcher In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
 6. Reflections on a Constitution for Europe by Joschka Fischer, Jacques Chirac, Tony Blair, and Paavo Lipponen In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
 7. A Working Peace System by David Mitran In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
 8. The Uniting of Europe by Ernst B. Haas In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
 9. Political Integration: Definitions and Hypotheses by Leon N. Lindberg In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
 10. Obstinate or Obsolete? The Fate of the Nation-State and the Case of Western Europe by Stanley Hoffmann In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
 11. The Theory of Economic Integration: An Introduction by Bela Balassa In The European Union Readings on the Theory and Practice of European Integration. Edited by Brent F. Nelsen and Alexander Stubb
1. Грицяк І.А., Говоруха В.В., Стрельцов В.Ю. Правова та інституційна основи Європейського Союзу. – Х.: Вид-во ХарPI НАДУ „Магістрл”, 2009. – 620 с.
 2. Державний суверенітет в умовах європейської інтеграції : монографія / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, І. В. Яковюк. – К. : Ред. журн. “Право України” ; Х. : Право, 2013. – Вип. 15. – 336 с.
 3. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу : монографія / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування ; за заг. ред. І. В. Яковюка. – К. : Ред. журн. “Право України” ; Х. : Право, 2013. – Вип. 14. – 208 с.
 4. Інституційне право Європейського союзу / В. І. Муравйов, О. М. Шпакович, О. М. Лисенко, О. В. Святун. — К. : Ін Юре, 2015. — 312с.
 5. Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загальнотеоретичний аналіз : монографія / І. В. Яковюк ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2013. – 760 с.
 6. Грицяк І.А. Європейське управління: теоретико-методологічні засади. – К., 2006. – 398 с.

Перелік рекомендованих сайтів:

1. Головний сервер Європейського Союзу EUROPA: <http://ec.europa.eu>
2. Рада Європейського Союзу: <http://ue.eu.int>
3. Європейський Парламент: <http://www.europarl.eu.int>
4. Європейська Комісія: <http://europa.eu.int/comm>
5. Суд Європейського Союзу: <http://www.curia.eu.int>
6. Європейський Суд Аудиторів: <http://www.eca.eu.int>
7. Європейський Центральний Банк: <http://www.ecb.int>
8. Економічний та соціальний комітет: <http://www.esc.eu.int>
9. Комітет регіонів: <http://www.cor.eu.int>
10. Європейський Інвестиційний Банк: <http://www.eib.eu.int>

11. Європейський омбудсмен: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>
13. Офіс статистики Європейських Співтовариств: <http://europa.eu.int/comm/eurostat>
14. Агентства та установи: http://europa.eu.int/agencies/index_en.htm
15. Сторінка євро – <http://www.euro.ecb.int>
16. Генеральний директорат зовнішніх зв'язків:
http://europa.eu.int/comm/external_relations/index.htm
17. Представництво Європейської Комісії в Україні та Беларусі:
<http://www.delukr.ec.europa.eu>

Розробник: док.пол.н. Гнатюк Микола Миколайович

Схвалено кафедрою політології

Протокол від _____ **№** _____

Завідувач кафедри _____